DYKUN

Моніторинг ринку молока

Січень, 2022

АСОЦІАЦІЯ ВИРОБНИКІВ МОЛОКА

АНАЛІТИЧНИЙ ВІДДІЛ ПОРТАЛУ **MILKUA.INFO**

СІЧЕНЬ

За кілька днів до закінчення минулого року молочні господарства були стривожені повідомленнями про зниження цін на ринку сирого молока, яке було ініційоване низкою операторів, головним чином із групи компаній «Молочний Альянс», очевидно, за посередництва Спілки молочних підприємств України. Основна аргументація була пов'язана зі стрімким стрибком тарифів на енергоносії та, як наслідок, низькою чи мінусовою рентабельністю виробництва кінцевої молочної продукції.

Про це повідомляє Володимир Андрієць, аналітик Асоціації виробників молока.

Такі наміри в переддень свят застали зненацька виробників молока, адже це додатково ускладнило ситуацію та практично унеможливило конструктивні переговори сторін. Виробники молока були поставлені перед фактом зниження цін одразу на 10%. Цей крок групи заводів дав старт зниженню цін майже по всіх регіонах — до такого прецеденту приєдналася інші переробники, хоча й з пропозицією меншого ступеня зниження. Тим не менш ціла низка заводів не підтримала зниження і, зважаючи на резонанс, який отримала ситуація у публічній площині, залишила умови співпраці зі своїми партнерами без змін.

Найбільше зниження отримали виробники, в яких покупцями були саме заводи «Молочного Альянсу», — від 5 до 10%, залежно від регіону та локальної кон'юнктури. Особливу роль при цьому відігравав факт відсутності диверсифікованого збуту молока з ферм, в зв'язку з чим такі виробники отримали свої безапеляційні мінус 10%.

Через полярність цінових політик середньозважена ціни трьох ґатунків сирого молока за підсумками січня 2022-го знизилася на 2% порівняно з груднем минулого року. Серед учасників АВМ 75 відсотків господарств-виробників екстраґатунку отримали зниження цін на молоко на 3−5%, для 41 відсотка виробників вищого ґатунку зниження склало 5−10%, і 25 відсотків ферм, які виробляють перший ґатунок, мали зниження цін в межах 7−10%.

Гострота ситуації змусила Міністерство аграрної політики та продовольства виступити медіатором. В розпал різдвяних свят, 5 січня, відбулося он-лайн засідання за участю зацікавлених сторін, на якому було одразу анонсовано, що уряд працює над встановленням граничного рівня надбавки до ціни природного газу власного видобутку на рівні не більше 24% для виробників продовольчих товарів, в тому числі і молочних. Враховуючи це, Міністерством було запропоновано сісти за стіл переговорів в рамках робочої групи під головуванням першого заступника Т. Висоцького, а ціни на цей час повернути до попередніх рівнів. Однак переробники на пропозицію не пристали.

Цікаво, що буквально через два тижні після цінового демаршу, частина переробних підприємств переглянула пропозицію для окремих виробників в бік підвищення — загалом для тих, в кого попереднє зниження було найбільшим. В цілому, найбільше відкотилися ціни на вищий та перший гатунки.

Так, моніторингом від 25 січня зафіксовано наступні середні ціни:

- екстра — 10,73 грн/кг (+4 коп. порівняно з двома тижнями раніше) без ПДВ,

- вищий — 10,61 грн/кг (+6 коп) без ПДВ,
- перший — 10,42 грн/кг (+7 коп) без ПДВ,
- середньозважена ціна трьох гатунків — 10,58 грн/кг (+6 коп) без ПДВ.

Середні ціни на великі та середні партії молока екстраґатунку по регіонах: північ — 10,7 грн/кг, центр — 10,65 грн/кг, південь — 10,8 грн/кг, схід — 10,7 грн/кг, захід — 10,6 грн/кг без ПДВ.

Спроби штучно знизити ціни не ринковими методами, з посиланням на хибні твердження окремих заангажованих осіб, про необґрунтовано високу рентабельність у виробників, однозначно матиме негативний вплив на сировинний сектор молочної галузі. Адже реальна рентабельність виробництва молока у 2021-му була однією з найгірших за останнє п’ятиріччя, що підтверджується розрахунками умовного молочного індексу від експертів ФАО.

Для адекватної оцінки рентабельності ферма повинна оцінюватися як об'єкт господарювання в цілому, включаючи і збиткові види діяльності, без яких господарство не зможе існувати, зокрема вирощування ремонтного стада, яке є планово збитковим та дотується від діяльності з виробництва молока.

Зрештою, фактор росту тарифів на енергоносії так само гостро впливає і на молочні ферми, оскільки прямо позначається на вартості виробництва кормів, що відчується вже невдовзі — на початку посівної кампанії. Тому заклики «поділитися» маржею — це, з одного боку, не про чесний бізнес, а з іншого — по суті, немає чим ділитися. У зв’язку з цим, зниження цін на сировину не ринковими методами і в умовах дефіциту сировини поставить виробників у аналогічну ситуацію, яка нині спостерігається у переробників, що спричинить скорочення промислового поголів'я корів та поглибить кризу молочної галузі в цілому.